

Läkemedel som enligt generellt direktiv får ges av sjuksköterska i kommunal hälso- och sjukvård i Sörmland

Enligt HSLF-FS 2017:37 får endast läkare utfärda generella direktiv om läkemedelsbehandling. Ett generellt direktiv ska vara skriftligt och innehålla uppgifter om läkemedelsnamn eller aktiv substans, läkemedelsform, styrka, dosering, maxdos, administrerings sätt, indikationer och kontraindikationer samt antal tillfällen läkemedlet får ges utan att en läkare kontaktas. Generella direktiv om läkemedelsbehandling ska utfärdas restriktivt och omprövas återkommande.

Innan ett läkemedel med stöd av ett generellt direktiv om läkemedelsbehandling iordningställs och administreras eller överlämnas till en patient ska en sjuksköterska 1. göra en bedömning av patientens behov av läkemedlet och 2. kontrollera läkemedlets indikation och kontraindikationer. Bedömningen ska dokumenteras i patientjournalen.

Indikation	Läkemedelsnamn (eller aktiv substans), läkemedelsform och styrka	Dosering	Administrerings- sätt	Maxdos och antal doseringstillfällen utan läkarkontakt	Kontraindikation, ev. annan anmärkning och särskild rekommendation för äldre
Anafylaxi Kraftig urtikaria Andnöd Hypotension Allmänpåverkan Kraftiga buksmärtor och kräkningar	Adrenalinpenna (t ex Emerade, Epipen, Jext) inj förfylld injektionspenna 300 mikrog/spruta	1 injektion vid anafylaktisk reaktion. Kan upprepas	Intramuskulär injektion i lårets utsida	Effekt inom 5 min. Upprepa vid behov var 10:e minut. Alltid läkarkontakt	Ring 112. Vid anafylaxi ska patienten akut till sjukhus. Ha alltid minst 2 adrenalinpennor i beredskap. *med dubbel dos av annan anti- histamin menas exempelvis cetirizin 20 mg eller loratadin 20 mg
	Betapred (betametason) tabl 0,5 mg	10 tabl löses upp i vatten. Engångsdos	Peroralt (tuggas, sväljes hela eller löses i vatten)	10 tabl (5 mg) som engångsdos, effekt efter 2–3 timmar	
	Caredin (desloratadin) munsönderfallande tabl 5 mg (eller annan antihistamin* i dubbeldos)	2 tabl (=10 mg) som engångsdos	Peroralt (smältes i munnen)	2 tabl (10 mg) som engångsdos, effekt inom 30–60 min	

Indikation	Läkemedelsnamn (eller aktiv substans), läkemedelsform och styrka	Dosering	Administrerings- sätt	Maxdos och antal doseringstillfällen utan läkarkontakt	Kontraindikation, ev. annan anmärkning och särskild rekommendation för äldre
Allvarlig hypoglykemi och medvetslöshet	Glukos inj 300 mg/ml	10 ml. Kan upprepas tills patienten vaknar	Intravenös injektion	Maximalt 80 ml (2400 mg), alltid läkarkontakt	
	Glucagon inj – om venväg saknas	1 mg (1 spruta)	Intramuskulär eller subkutan injektion	1 tillfälle, alltid läkarkontakt	Ej vid feokromocytom.
Lokalbedövande	Emla (<i>lidokain, prilokain</i>) kräm 25 mg/g + 25 mg/g	½ tub per 10 cm ² (ca 2 g kräm)	Smörjs på huden		Ej vid överkänslighet mot lokalanestetika av amidtyp.
Lokalbedövande vid kateterisering	Xylocain (<i>lidokain</i>) gel 2 %	5–10 ml för kvinnor 20 ml för män	Instilleras i urinröret		
Kramper	Diazepam Desitin rektallösning (klysma) 5 mg	1 klysma (5 mg) vid kramp	Rektalt	1 klysma (5 mg). Dosen kan upprepas en gång efter 10 minuter. Alltid läkarkontakt.	
Förstoppning	Resulax (<i>sorbitol</i>) rektallösning	1 tub. Effekt inom 5–15 min	Rektalt	2 ggr/dygn i 1 dygn	Ej vid akuta bukfall.
	Movicol (<i>makrogol med elektrolyter</i>) pulver till oral lösning	1–2 dospåsar	Peroralt, löses i vatten	1 gång/dygn i max 3 dygn	
	Laxoberal (<i>natriumpikosulfat</i>) droppar 7,5 mg/ml	3–15 droppar	Peroralt	Max 15 droppar/dygn i 3 dygn	
	Klyx (<i>sorbitol, dokusat</i>) klysma 120 ml	1 klysma	Rektalt	2 ggr/dygn i 1 dygn	
Illamående	Primperan (<i>metoklopramid</i>) tabl 10 mg	1 tabl (10 mg), kan upprepas upp till 3 ggr/dygn	Peroralt	3 ggr/dygn (30 mg/dygn) i max 2 dygn	Ej vid mekaniskt hinder i magtarmkanalen eller vid Parkinsons sjukdom.
	Primperan (<i>metoklopramid</i>) Inj 5 mg/ml	1-2 ml (5-10 mg)	Subkutan injektion	1 dos, därefter läkarkontakt	

Indikation	Läkemedelsnamn (eller aktiv substans), läkemedelsform och styrka	Dosering	Administrerings- sätt	Maxdos och antal doseringstillfällen utan läkarkontakt	Kontraindikation, ev. annan anmärkning och särskild rekommendation för äldre
Diarré	Dimor (<i>loperamid</i>) tabl 2 mg	2 tabl (4 mg) efter 1:a diarrén därefter 1 tabl (2 mg) efter varje diarré	Peroralt	Vänta 2–3 timmar mellan första och andra dos. Max 8 tabl/dygn (16 mg) i 2 dygn	Ej vid ulcerös kolit. Ej vid <i>Clostridioides difficile</i> .
Halsbränna	Pantoprazol enterotabl 20 mg	1 tablett per dygn	Peroralt	Ges i högst 5 dagar, därefter läkarkontakt	
Känd Kärlkramp	Nitrolingual (<i>glycerylnitrat</i>) spray 0,4 mg/dos	1 spraydos (0,4 mg) vid kärlkramp	Sublingualt	Kan upprepas 2 ggr med 5–10 min intervall. Alltid läkarkontakt efter dos 2.	Patienten bör helst sitta när läkemedlet administreras.
Klåda vid urtikaria	Caredin (<i>desloratadin</i>) munsönderfallande tabl 5 mg	1 tabl (5 mg)	Peroralt (smältes i munnen)	1 gång/dygn (5 mg) i 3 dygn	
Smärta och feber	Alvedon (<i>paracetamol</i>) tabl/brustabl 500 mg	1–2 tabl/brustabl (500 mg –1000 mg)	Peroralt	3 ggr/dygn (3 g) i 3 dygn	Ej vid allvarlig leversjukdom eller pågående alkoholbruk. Ej i kombination med andra läkemedel innehållande paracetamol.
	Paracetamol supp 1 g	1 supp (1 g)	Rektalt	3 ggr/dygn (3 g) i 3 dygn	
Smärta opioider	OxyNorm (<i>oxikodon</i>) kaps 5 mg, kortverkande	1 kapsel (5 mg)	Peroralt	Högst 2 tillfällen i max ett dygn (10 mg/dygn)	Kan ge dåsighet. Ej utan läkarkontakt vid alkohol- eller drogmissbruk, vid kraftigt nedsatt lever- och/eller njurfunktion.
	Morfin inj 10 mg/ml	0,25–0,5 ml (2,5– 5 mg)	Subkutan injektion	Engångsordination, därefter läkarkontakt	
Akut ångest och oro	Oxascand (<i>oxazepam</i>) tabl 5 mg	1–2 tabl (5–10 mg)	Peroralt	2–3 ggr/dygn i 3 dygn (30 mg/dygn)	Kan ge dåsighet. Ej vid sömnapné. Ej vid myastenia gravis.
Insomnings- besvär	Zopiklon tabl 5 mg	1 tabl till natten (5 mg)	Peroralt	Högst 3 nätter i följd (5 mg/dygn)	Ej vid allvarlig leversvikt, alkohol- eller drogmissbruk. Ej vid sömnapné. Ej vid myastenia gravis.